

Master of Arts (M.A) Examination: December - 2022

Day & Date	Semester	Subject Name	Time	Code	Marks
Thursday 08-12-2022	I (Fresh/ Repeater)	Sociology – Classical Sociological Tradition	11:00 AM To 01:30 PM	111501	75

Instructions: Attempt any five questions from question no.01 to 07

- Q.1** Explain the intellectual and philosophical forces responsible for development of sociological theory. **15**
- Q.2** Discuss on historical materialism of Karl Marx. **15**
- Q.3** Elaborate the theory of suicide of Durkheim. **15**
- Q.4** Explain the theory of authority of max weber. **15**
- Q.5** Examine methodology of sociology according to Emile Durkheim. **15**
- Q.6** Focus on class, class formation, and class conflict of Karl Marx. **15**
- Q.7 Write Short Notes: (Any Two)** **15**
- a) Bureaucracy
 - b) Division of labour
 - c) Alienation
 - d) Social action

Master of Arts (M.A) Examination: December - 2022

Day & Date	Semester	Subject Name	Time	Code	Marks
Thursday 08-12-2022	I (Fresh/ Repeater)	Sociology – Classical Sociological Tradition	11:00 AM To 01:30 PM	111501	75

Instructions: Attempt any five questions from question no.01 to 07

- प्र.1 समाजशास्त्रीय सिध्दांताच्या विकासासाठी जबाबदार बौद्धिक आणि तात्त्विक शक्ती स्पष्ट करा. 15
- प्र.2 कार्ल मार्क्सच्या ऐतिहासिक भौतिकवादावर चर्चा करा. 15
- प्र.3 एमिल डर्कहेमच्या आत्महत्येचा सिध्दांत स्पष्ट करा. 15
- प्र.4 मॅक्स वेबरच्या अधिकाराचा सिध्दांत स्पष्ट करा. 15
- प्र.5 एमिल डर्कहेमच्या मते समाजशास्त्राच्या पध्दती शास्त्र चे परीक्षण करा. 15
- प्र.6 कार्ल मार्क्सचा वर्ग, वर्ग निर्मिती आणि वर्ग संघर्ष यावर लक्ष केंद्रित करा. 15
- प्र.7 टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) 15
- 1) नोकरशाही
 - 2) श्रम विभागणी
 - 3) परकेपणा
 - 4) समाजिक कृती

Master of Arts (M.A.) Examination: December – 2022

Day & Date	Semester	Subject Name	Time	Code	Marks
Saturday 10-12-2022	I (Fresh/ Repeater)	Sociology – Methodology of Social Research	11:00 AM To 01:30 PM	111502	75

Instructions: Attempt any five from the following.

- Q.1** Describe the nature and types of Scientific Research. **15**
- Q.2** Explain the meaning and functions of Social Research. **15**
- Q.3** Describe the major steps in Social Research. **15**
- Q.4** Explain the difference between scientific method and methodology. **15**
- Q.5** What is meant by Research Design? Describe Explanatory and Exploratory Research Design. **15**
- Q.6** Explain the meaning of Sampling. Discuss the various types of probability sampling. **15**
- Q.7 Write short notes: (Any two)** **15**
- a)** Phases in research designing
 - b)** Online Research
 - c)** Advantages of Sampling

Master of Arts (M.A.) Examination: December – 2022

Day & Date	Semester	Subject Name	Time	Code	Marks
Saturday 10-12-2022	I (Fresh/ Repeater)	Sociology – Methodology of Social Research	11:00 AM To 01:30 PM	111502	75

Instructions: Attempt any five from the following.

- प्र.1 वैज्ञानिक संशोधनाचे स्वरूप आणि प्रकार सांगा. 15
- प्र.2 सामाजिक संशोधनाचा अर्थ आणि कार्य स्पष्ट करा. 15
- प्र.3 सामाजिक संशोधनातील प्रमुख पायऱ्यांचे वर्णन करा. 15
- प्र.4 वैज्ञानिक पद्धती आणि कार्यपद्धती यातील फरक स्पष्ट करा. 15
- प्र.5 संशोधन आराखडा म्हणजे काय? स्पष्टीकरणात्मक आणि अन्वेषणात्मक संशोधन आराखड्याचे वर्णन करा. 15
- प्र.6 नमुना निवडीचा अर्थ स्पष्ट करा. संभाव्यता नमुना निवडीच्या विविध प्रकारांवर चर्चा करा. 15
- प्र.7 टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) 15
- अ) संशोधन आराखड्याचे टप्पे
- ब) ऑनलाइन संशोधन
- क) नमुना निवडीचे फायदे

Master of Arts (M.A.) Examination: December – 2022

Day & Date	Semester	Subject Name	Time	Code	Marks
Saturday 10-12-2022	I (Fresh/ Repeater)	Sociology – Methodology of Social Research	11:00 AM To 01:30 PM	111502	75

Instructions: Attempt any five from the following.

- प्र० 1- वैज्ञानिक शोध की प्रकृति और प्रकारों का वर्णन कीजिए। (15)
- प्र० 2- रसात्मिक शोध को परिभाषित करें हुए उसके कार्य को समझाए। (15)
- प्र० 3- रसात्मिक शोध के प्रमुख चरणों (चरणों) का वर्णन कीजिए। (15)
- प्र० 4- पद्धित शास्त्र और वैज्ञानिक पद्धति के बीच अन्तर स्पष्ट कीजिए। (15)
- प्र० 5- शोध प्रक्रम से आप क्या समझते हैं? व्याख्यात्मक और अन्वेषणात्मक अनुसंधान प्रक्रम का वर्णन कीजिए। (15)
- प्र० 6- निदर्शन का अर्थ समझते हुए सम्भावित निदर्शनों के विविध प्रकारों का वर्णन कीजिए। (15)
- प्र० 7- किन्हीं दो पर टिप्पणी लिखिए। (15)
- ① शोध प्रक्रम के चरण
② ऑनलाइन शोध
③ निदर्शन के लाभ

Master of Arts (M.A.) Examination: December - 2022

Day & Date	Semester	Subject Name	Time	Code	Marks
Tuesday 13-12-2022	I (Fresh/ Repeater)	Sociology – Social Anthropology	11:00 AM To 01:30 PM	111503	75

Instructions: Attempt any five from the following.

- Q.1** Explain the meaning of Anthropology and distinction between social and cultural Anthropology. **15**
- Q.2** Evaluate the Levi-Strauss in contemporary Anthropology theories. **15**
- Q.3** Examine the contribution of James Clifford in culture Anthropology to Post-modern ethnography. **15**
- Q.4** Explain the nature of Primitive Economy and discuss the various stages of Primitive Economy. **15**
- Q.5** Define the family and elucidate the types of family in tribal community. **15**
- Q.6** Elucidate the types and functions of Magic with emphases on Shaman and Priest. **15**
- Q.7** **Write short notes. (Any two)** **15**
- a) Cultural traits
 - b) Bongaism
 - c) Primitive Law and Justice

Master of Arts (M.A.) Examination: December - 2022

Day & Date	Semester	Subject Name	Time	Code	Marks
Tuesday 13-12-2022	I (Fresh/ Repeater)	Sociology – Social Anthropology	11:00 AM To 01:30 PM	111503	75

Instructions: Attempt any five from the following.

- प्र.1 मानववंशशास्त्राचा अर्थ स्पष्ट करा. सामाजिक आणि सांस्कृतिक मानववंशशास्त्रातील फरक स्पष्ट करा. 15
- प्र.2 समकालीन मानववंशशास्त्रीय सिद्धांतातील लेवी स्टॉसच्या योगदानाचे मूल्यमापन करा. 15
- प्र.3 सांस्कृतिक मानववंशशास्त्र ते उत्तर आधुनिक मानववंशशास्त्रातील जेम्स क्लिफोर्डच्या योगदानाचे परिक्षण करा. 15
- प्र.4 आदिम अर्थव्यवस्थेचे स्वरूप स्पष्ट करा व आदिम अर्थव्यवस्थेच्या विविध टप्प्यांची चर्चा करा. 15
- प्र.5 कुटुंबाची व्याख्या करा आणि आदिवासी समाजातील कुटुंबाचे प्रकार स्पष्ट करा. 15
- प्र.6 जादूचे प्रकार आणि कार्याचे शामन आणि पुरोहितांचे संदर्भ देऊन स्पष्टीकरण करा. 15
- प्र.7 टिपा लिहा. (कोणतेही दोन) 15
अ) सांस्कृतिक गुणविशेष
ब) बोंगोवाद
क) आदिम कायदा आणि न्याय

Master of Arts (M.A.) Examination: December - 2022

Day & Date	Semester	Subject Name	Time	Code	Marks
Tuesday 13-12-2022	I (Fresh/ Repeater)	Sociology – Social Anthropology	11:00 AM To 01:30 PM	111503	75

Instructions: Attempt any five from the following.

- प्र.1 मानवशास्त्र का अर्थ बताते हुए सामाजिक और सांस्कृतिक मानवशास्त्र के बीच अन्तर स्पष्ट कीजिए। 15
- प्र.2 समकालीन मानवशास्त्रीय सिद्धान्तों में लेवी-स्ट्रॉस के विचारों का मूल्यांकन कीजिए। 15
- प्र.3 संस्कृति मानवशास्त्र में उत्तर आधुनिक नृवंश विज्ञान में जेम्स क्लिफोर्ड के योगदान को समझाइए। 15
- प्र.4 आदिम अर्थव्यवस्था की प्रकृति की व्याख्या करते हुए आदिम अर्थव्यवस्था के विभिन्न चरणों की चर्चा कीजिए। 15
- प्र.5 परिवार को परिभाषित कीजिए तथा जनजातीय समुदाय में परिवार के प्रकारों को स्पष्ट कीजिए। 15
- प्र.6 जादू के प्रकारों और कार्यों को स्पष्ट करते हुए जादूगर और की भूमिका को समझाइए। 15
- प्र.7 किन्हीं दो पर टिप्पणी लिखिए। 15
अ) सांस्कृतिक लक्षण
ब) बोंगिज्म (Bongaism)
क) आदिम कानून और न्याय।

Master of Arts (M.A.) Examination: December – 2022

Day & Date	Semester	Subject Name	Time	Code	Marks
Thursday 15-12-2022	I (Fresh/ Repeater)	Sociology – Criminology	11:00 AM To 01:30 PM	111602	75

Instructions: Attempt any five from the following.

- Q.1** Define the Crime and explain the classification of Crime. **15**
- Q.2** Explain the Classical theory and Positivism theory in theoretical perspective on the Crime Causation. **15**
- Q.3** Discuss on Control theory and Differential Association theory of Crime. **15**
- Q.4** Explain the meaning, characteristic, and consequences of White-Collar Crime. **15**
- Q.5** Write the causes and consequences of female criminality. **15**
- Q.6** Examine the Process of Criminal Justice system. **15**
- Q.7 Write short notes. (Any Two)** **15**
- a)** Types of Crime
 - b)** Open Prisons
 - c)** Perspective of Crime Prevention

Master of Arts (M.A.) Examination: December – 2022

Day & Date	Semester	Subject Name	Time	Code	Marks
Thursday 15-12-2022	I (Fresh/ Repeater)	Sociology – Criminology	11:00 AM To 01:30 PM	111602	75

Instructions: Attempt any five from the following.

- प्र.1 गुन्हेगारीची व्याख्या स्पष्ट करून गुन्हेगारीचे वर्गीकरण करा. 15
- प्र.2 गुन्हेगारीच्या कारणांचे सैद्धांतिक दृष्टिकोनातील अभिजात सिद्धांत आणि प्रत्यक्षवादी सिद्धांत स्पष्ट करा. 15
- प्र.3 गुन्हेगारीचा नियंत्रित आणि विभेदित साहचर्य सिद्धांतावर चर्चा करा. 15
- प्र.4 पांढरपेशी गुन्हेगारीचा अर्थ, वैशिष्ट्य, आणि परिणाम स्पष्ट करा. 15
- प्र.5 स्त्री गुन्हेगारीची कारणे व परिणाम लिहा. 15
- प्र.6 गुन्हेगारी न्याय प्रणालीच्या प्रक्रियांचे परिक्षण करा. 15
- प्र.7 टिपा लिहा. (कोणतेही दोन) 15
- अ) गुन्हेगारीचे प्रकार
ब) खुले कारागृह
क) गुन्हेगारी प्रतिबंध दृष्टीकोन

Master of Arts (M.A.) Examination: December – 2022

Day & Date	Semester	Subject Name	Time	Code	Marks
Thursday 15-12-2022	I (Fresh/ Repeater)	Sociology – Criminology	11:00 AM To 01:30 PM	111602	75

Instructions: Attempt any five from the following.

- प्र.1 अपराध को परिभाषित कीजिए तथा अपराध के वर्गीकरण की व्याख्या कीजिए। 15
- प्र.2 अपराध कारण के शास्त्रीय सिद्धान्त (Classical theory) और प्रत्यक्षवादी सिद्धान्त के सैदान्तिक परिपेक्ष्य को समझाइये। 15
- प्र.3 अपराध नियंत्रण सिद्धान्त और अन्तर समिति सिद्धान्त पर चर्चा कीजिए। 15
- प्र.4 सफेद पोश अपराध का अर्थ तथा उसकी विशेषताओं और परिणामों की चर्चा कीजिए। 15
- प्र.5 महिला अपराध के कारण और परिणामों को समझाइये। 15
- प्र.6 अपराधिक न्याय प्रणाली की प्रक्रिया का परीक्षण कीजिए। 15
- प्र.7 किन्हीं दो पर टिप्पणी लिखिए। 15
- अ) अपराध के प्रकार
- ब) खुली जेल
- क) अपराध निवारण का परिपेक्ष्य

Master of Arts (M.A.) Examination: December – 2022

Day & Date	Semester	Subject Name	Time	Code	Marks
Saturday 17-12-2022	I (Fresh/ Repeater)	Sociology – Political Sociology	11:00 AM To 01:30 PM	111701	75

Instructions: Attempt any five questions.

- Q.1** Define Political Sociology and explain its subject matter. **15**
- Q.2** Explain inter-relationship between political system and society. **15**
- Q.3** Elaborate meaning and significance of political socialization in India. **15**
- Q.4** Evaluate the political apathy and its cause and consequences. **15**
- Q.5** Discuss the social composition of political parties in India. **15**
- Q.6** Explain the role of public opinion in Indian politics. **15**
- Q.7 Write Notes: (Any two)** **15**
- a) Bureaucracy
 - b) Role of Caste in Indian Politics
 - c) Polarization of Social Life

Master of Arts (M.A.) Examination: December – 2022

Day & Date	Semester	Subject Name	Time	Code	Marks
Saturday 17-12-2022	I (Fresh/ Repeater)	Sociology – Political Sociology	11:00 AM To 01:30 PM	111701	75

Instructions: Attempt any five questions.

- प्र.1 राजकीय समाजशास्त्राची व्याख्या करा आणि त्याचा अभ्यास विषय स्पष्ट करा. 15
- प्र.2 राजकीय व्यवस्था आणि समाज यांच्यातील परस्पर संबंध स्पष्ट करा. 15
- प्र.3 भारतातील राजकीय समाजीकरणाचा अर्थ आणि महत्त्व विशद करा. 15
- प्र.4 राजकीय उदासीनतेची कारणे आणि परिणामांचे विवेचन करा. 15
- प्र.5 भारतातील राजकीय पक्षांच्या सामाजिक रचनेची चर्चा करा. 15
- प्र.6 भारतीय राजकारणातील जनमताची भूमिका स्पष्ट करा. 15
- प्र.7 टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) 15
- अ) नोकरशाही
- ब) भारतीय राजकारणात जातीची भूमिका
- क) सामाजिक जीवनाचे राजकारण

Master of Arts (M.A.) Examination: December – 2022

Day & Date	Semester	Subject Name	Time	Code	Marks
Saturday 17-12-2022	I (Fresh/ Repeater)	Sociology – Political Sociology	11:00 AM To 01:30 PM	111701	75

Instructions: Attempt any five questions.

- प्र.1 राजनैतिक समाजशास्त्र को परिभाषित कीजिए। तथा उसकी विषय-वस्तु को समझाइए। 15
- प्र.2 राजनैतिक व्यवस्था और समाज के बीच अंतर-संबन्धों की व्याख्या कीजिए। 15
- प्र.3 भारत में राजनीतिक समाजीकरण के अर्थ और महत्व की विवेचना कीजिए। 15
- प्र.4 राजनीतिक उदासीनता और उसके कारण और परिणामों का मूल्यांकन कीजिए। 15
- प्र.5 भारत में राजनीतिक दलों की सामाजिक संरचना पर चर्चा कीजिए। 15
- प्र.6 भारतीय राजनीति में जनमत की भूमिका की व्याख्या कीजिए। 15
- प्र.7 टिप्पणी लिखिए। (कोई दो) 15
- अ) नौकरशाही
- ब) भारतीय राजनीति में जाति की भूमिका
- क) सामाजिक जीवन का ध्रुवीकरण

Master of Arts (M.A) Examination: December – 2022

Day & Date	Semester	Subject Name	Time	Code	Marks
Thursday 08-12-2022	II (Repeater)	Sociology – Theoretical Perspectives in Sociology	02:30 PM To 05:00 PM	211501	75

Instructions: Attempt any five questions from question no. 01 to 07

- Q.1** Explain the contribution of Levi-Strauss to structuralism. **15**
- Q.2** Elaborate the contribution of T. Parsons to Structural Functional approach. **15**
- Q.3** Give the detail information about the contribution of L. Coser to conflict theory. **15**
- Q.4** What is a symbolic interactionism? Explain the G. H. Meads view. **15**
- Q.5** Explain the contribution of H. Garnfinkel to Ethnomethodology. **15**
- Q.6** Write an essay on Phenomenology. **15**
- Q.7 Write Short Notes: (Any two)** **15**
- a) Dahrendorf
 - b) Malinowski
 - c) Blumer
 - d) C. W. Mills

Master of Arts (M.A) Examination: December – 2022

Day & Date	Semester	Subject Name	Time	Code	Marks
Thursday 08-12-2022	II (Repeater)	Sociology – Theoretical Perspectives in Sociology	02:30 PM To 05:00 PM	211501	75

Instructions: Attempt any five questions from question no. 01 to 07

- प्र.1 संरचनावादात लेव्ही-स्ट्रॉसचे योगदान स्पष्ट करा. 15
- प्र.2 संरचनात्मक प्राकार्यात्मक पद्धतीमध्ये टी. पार्सन्सचे योगदान स्पष्ट करा. 15
- प्र.3 संघर्ष सिद्धांतात L. Coser च्या योगदानाबद्दल तपशीलवार माहिती द्या. 15
- प्र.4 प्रतीकात्मक अंतरक्रियावाद म्हणजे काय? G. H. Meads चे योगदान स्पष्ट करा. 15
- प्र.5 H. Garfinkel चे लोकानवे पद्धतीशास्त्रातील योगदान स्पष्ट करा. 15
- प्र.6 प्रघटनाशास्त्रावर निबंध लिहा. 15
- प्र.7 टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) 15
- 1) डहरेनडॉर्फ
 - 2) मालिनॉव्स्की
 - 3) ब्लुमर
 - 4) सी. डब्ल्यू. मिल्स

Master of Arts (M.A.) Examination: December - 2022

Day & Date	Semester	Subject Name	Time	Code	Marks
Saturday 10-12-2022	II (Repeater)	Sociology – Data Collection & Analytical Procedures	02:30 PM To 05:00 PM	211502	75

Instructions: Attempt any five from the following.

- Q.1** Explain the importance of primary sources in Social Research. **15**
- Q.2** What is a Relation of review of literature and graph in the social research? **15**
- Q.3** Write an essay on case study. **15**
- Q.4** Explain the types of secondary sources. **15**
- Q.5** Elaborate the importance of use computer for analysis data. **15**
- Q.6** Explain the preparation of research report. **15**
- Q.7 Write short notes: (Any two)** **15**
- a)** Importance of mean, median and mode
 - b)** Content analysis
 - c)** Editing
 - d)** Coding

Master of Arts (M.A.) Examination: December - 2022

Day & Date	Semester	Subject Name	Time	Code	Marks
Saturday 10-12-2022	II (Repeater)	Sociology – Data Collection & Analytical Procedures	02:30 PM To 05:00 PM	211502	75

Instructions: Attempt any five from the following.

- प्र.1 सामाजिक संशोधनातील प्राथमिक स्त्रोतांचे महत्त्व स्पष्ट करा. 15
- प्र.2 सामाजिक संशोधनातील साहित्य आणि आलेख यांचा काय संबंध आहे? 15
- प्र.3 व्यष्टी अध्यायन वर निबंध लिहा. 15
- प्र.4 दुय्यम स्त्रोतांचे प्रकार स्पष्ट करा. 15
- प्र.5 तथ्य विश्लेषण साठी संगणक वापरण्याचे महत्त्व विशद करा. 15
- प्र.6 संशोधन अहवाल तयार करणे स्पष्ट करा. 15
- प्र.7 टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) 15
- अ) मध्य आणि मध्यांक चे महत्त्व
- ब) आशय विश्लेषण
- क) संपादन
- ड) कोडिंग

Master of Arts (M.A.) Examination: December – 2022

Day & Date	Semester	Subject Name	Time	Code	Marks
Thursday 15-12-2022	II (Repeater)	Sociology – Globalization & Society	02:30 PM To 05:00 PM	211601	75

Instructions: Attempt any five from the following.

- Q.1** Define Globalization and explain the historical and social context of Globalization. **15**
- Q.2** Elaborate on the benefits and disadvantages of Globalization. **15**
- Q.3** Describe the Political Economy of Globalization as agencies of Globalization. **15**
- Q.4** Critically examine the role of NGO's in Globalization. **15**
- Q.5** Critically examine the Impact of Globalization on Global tourism. **15**
- Q..6** Give details information about Globalization and Public Policy. **15**
- Q.7 Write short notes. (Any Two)** **15**
- a)** Cultural Homogenization
 - b)** Impact of Globalization Individual
 - c)** Debate on Globalization

Master of Arts (M.A.) Examination: December – 2022

Day & Date	Semester	Subject Name	Time	Code	Marks
Thursday 15-12-2022	II (Repeater)	Sociology – Globalization & Society	02:30 PM To 05:00 PM	211601	75

Instructions: Attempt any five from the following.

- प्र.1 जागतिकीकरणाची व्याख्या द्या आणि जागतिकीकरणाचे ऐतिहासिक व सामाजिक संदर्भ स्पष्ट करा. 15
- प्र.2 जागतिकीकरणाचे फायदे आणि तोट्यांचे वर्णन करा. 15
- प्र.3 जागतिकीकरणाचे साधन म्हणून जागतिकीकरणाच्या राजकीय अर्थव्यवस्थेचे वर्णन करा. 15
- प्र.4 जागतिकीकरणातील बिगर सरकारी संघटनेच्या (NGO) भूमिकेचे चिकित्सक परीक्षण करा. 15
- प्र.5 जागतिक पर्यटनावरील जागतिकीकरणाच्या परिणामाचे चिकित्सक परीक्षण करा. 15
- प्र.6 जागतिकीकरण आणि लोकनीती (धोरण) बाबत सविस्तर माहिती द्या. 15
- प्र.7 टिपा लिहा. (कोणतेही दोन) 15
- अ) सांस्कृतिक एकजिनसीकरण (Cultural Homogenization)
- ब) जागतिकीकरणाचे वैयक्तिक परिणाम
- क) जागतिकीकरणावरील वादविवाद

Master of Arts (M.A.) Examination: December - 2022

Day & Date	Semester	Subject Name	Time	Code	Marks
Saturday 17-12-2022	II (Repeaters)	Sociology - Sociology of Disaster Management	02:30 PM To 05:00 PM	211701	75

Instructions: Attempt any five questions.

- Q.1** What is Disaster? Explain nature and types of Disaster. **15**
- Q.2** Write a note on 'Flood' as types of Disaster. **15**
- Q.3** Explain the causes and effects of Disaster. **15**
- Q.4** Explain the Disaster Management Act. **15**
- Q.5** Explain the effect of Disaster on Civil Society. **15**
- Q.6** Discuss the role of Voluntary Organization in Disaster reduction. **15**
- Q.7 Write Short Notes: (Any two)** **15**
- a) Disaster Management
 - b) Earthquakes
 - c) Role of Political Organization

Master of Arts (M.A.) Examination: December - 2022

Day & Date	Semester	Subject Name	Time	Code	Marks
Saturday 17-12-2022	II (Repeaters)	Sociology - Sociology of Disaster Management	02:30 PM To 05:00 PM	211701	75

Instructions: Attempt any five questions.

- प्र.1 आपत्ती म्हणजे काय? आपत्तीचे स्वरूप आणि प्रकार स्पष्ट करा. 15
- प्र.2 आपत्तीचे प्रकार 'पूर' वर टिप्पणी लिहा. 15
- प्र.3 आपत्तीचे कारण आणि परिणाम स्पष्ट करा. 15
- प्र.4 आपत्ती व्यवस्थापन कायदा स्पष्ट करा. 15
- प्र.5 सभ्य समाजावरील आपत्तीचे परिणाम स्पष्ट करा. 15
- प्र.6 आपत्ती कमी करण्यात ऐच्छिक संघटनांच्या भूमिकेची चर्चा करा. 15
- प्र.7 टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) 15
- अ) आपत्ती व्यवस्थापन
- ब) भूकंप
- क) राजकीय संघटनांची भूमिका